

SUD BOSNE I HERCEGOVINE

СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНА

Суд В-1 Су. Б. Х. Казнено одделение и Апелационо одделение Одзел I, Одзел II, Одзел III, Одзел IV Улица: 21. Јунија улица, Сарајево Сарајево, Босна и Херцеговина	126
х. КЖ/06/308	5 (Ст./Стр.)
13-08-2008	<i>[Signature]</i>

Broj: X-KŽ-06/308
Sarajevo, 10.07.2008. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, Odjel II za organizovani kriminal, privredni kriminal i korupciju, sastavljenom od sudija Dragomira Vukoje, kao predsjednika vijeća, te sudija Nedžada Popovca i Dr. Miloša Babića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Željke Marenić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Katavić Vlade, zbog krivičnog djela porezna utaja iz člana 210. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZBiH), odlučujući po optužnici Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: KT-247/06 od 04.12.2006. godine, potvrđenoj dana 11.12.2006. godine, nakon održanog glavnog i javnog pretresa, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH Edine Hubjer, optuženog Katavić Vlade i njegovog branioca Kočo Midhata, advokata iz Sarajeva, donio je dana 10.07.2008. godine, te dana 14.07.2008. godine javno objavio slijedeću:

P R E S U D U

OPTUŽENI: KATAVIĆ VLADO, sin Mate i majke Finke, rođene Bešlić, rođen 21.06.1960. godine u Fojnici, po zanimanju trgovac, vlasnik preduzeća „Expo Trade“ d.o.o. Kiseljak, sa sjedištem u Kiseljaku, Hrvat, državljanin BiH i Republike Hrvatske, oženjen, otac dvoje djece, stalno nastanjen u Fojnici, Šavnik b.b., srednjeg imovinskog stanja, ranije osuđivan pravosnažnom presudom Opštinskog suda u Kiseljaku broj K-177/82 od 17.12.1982. godine za krivično djelo ugrožavanje javnog saobraćaja iz člana 181. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ SRBiH, kojom mu je izrečena novčana kazna i pravosnažnom presudom Opštinskog suda u Kiseljaku broj K-10/84 od 18.07.1985. godine zbog krivičnog djela krađe iz člana 147. stav 1. KZ R BiH, te mu je za to djelo izrečena uvjerna osuda, kojom je utvrđena kazna zatvora u trajanju od 4 mjeseca sa periodom provjere od 1 godine.

Na osnovu člana 284. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine,

OSLOBADA SE OD OPTUŽBE

Da je:

U periodu od 18.05.2005. do 04.07.2005. godine kao vlasnik - osnivač „Expo Trade“ d.o.o. Kiseljak, sa sjedištem u Kiseljaku i poreski obveznik u smislu člana 8.

Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga („Službeni glasnik BiH“, broj: 62/04), u namjeri da izbjegne plaćanje poreza na promet, robu nabavljenu od raznih dobavljača ukupne vrijednosti 183.540,00 KM prodao njemu poznatim kupcima, koji promet protivno članu 21., 24., 26. i 27. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga („Službeni glasnik BiH“, broj: 62/04), nije obračunao i prijavio, niti na isti platio porez, a da bi to prikrilo na osnovu bjanko ovjerenih narudžbenica i izjava da roba služi za dalju prodaju pravnom licu „Codex Line“ d.o.o. Zenica kroz svoje knjigovodstvo sačinjavao fiktivne račune i otpremnice, lažno prikazujući da je robu prodao i isporučio „Codex Line“ d.o.o. Zenica, da bi gotov novac primljen od njemu poznatih kupaca za ovu robu žiralno prikazao u platnom prometu „Expo Trade“ d.o.o. Kiseljak u skladu sa ovom fiktivno sačinjenom dokumentacijom koji gotov novac je direktno ili preko posrednika predavao vlasniku „Codex Line“ d.o.o. Zenica u cilju polaganja ovog novca na račune „Codex Line“ d.o.o. Zenica otvorene kod IK Banke Zenica, Turkish Ziraat bank Bosnia d.o. Filijala Zenica, CBS Banke i Uni Credit Zagrebačke banke i istovremeno transferisanja ovog novca na račune „Expo Trade“ d.o.o. Kiseljak, na koji način je izbjegao i nije platio porez na promet proizvoda u iznosu od 36.708,00 KM.

Dakle, izbjegao plaćanje davanja propisanih poreznih zakonodavstvom BiH, dajući lažne podatke o činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje iznosa poreskih obaveza, a iznos obaveze čije je plaćanje izbjegnuto prelazi iznos od 10.000,00 KM.

Čime bi počinio krivično djelo porezne utaje iz člana 210. stav 1. KZ BiH,

Na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH optuženi Vlado Katavić se oslobađa plaćanja troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom Tužilaštva BiH broj: KT-247/06 od 04.12.2006. godine, potvrđenom dana 11.12.2006. godine, optužen je Katavić Vlado zbog krivičnog djela porezne utaje iz člana 210. stav 1. KZ BiH na način i vrijeme navedeno u izreci ove presude.

Optuženi je presudom Suda BiH broj: X-K-06/308 od 12.06.2007. godine oglašen krivim za navedeno krivično djelo, te mu je temeljem člana 46. i 48. KZ BiH izrečena novčana kazna u iznosu od 11.000,00 KM (jedanaest hiljada KM), kao i obaveza plaćanja troškova krivičnog postupka u smislu člana 188. stav 1. ZKP BiH, a visinu kojih će troškova Sud odrediti posebnim rješenjem nakon pribavljanja potrebnih podataka.

Nakon održane sjednice pred vijećem apelacionog odjeljenja, uvažena je žalba branioca optuženog Katavić Vlade, te je rješenjem ovog vijeća broj: X-KŽ-06/308 od 03.12.2007. godine prvostepena presuda ovog Suda, ukinuta, i odlučeno je da se pred vijećem Apelacionog odjeljenja Odjela II, održi pretres.

U skladu sa članom 317. ZKP BiH održan je pretres pred Apelacionim vijećem Suda BiH, te je tokom dokaznog postupka, ovo vijeće, na prijedlog Tužilaštva, izvelo dokaze saslušanjem svjedoka Miroslava Raguzi i Miroslava Kapetanovića, kao i ponovno saslušanje svjedoka Azre Berberović, na prijedlog odbrane. Svjedok Ivan Katavić, takođe predložen od strane Tužilaštva, nije saslušan iz razloga što je isti iskoristio svoje pravo kao sin optuženog, te u smislu člana §3. stav 1. tačka b) ZKP BiH odbio da svjedoči u ovom predmetu.

Pored pomenutih svjedoka Tužilaštvo je predložilo saslušanje svjedoka Zorana Cvijanovića, a odbrana ponovno saslušanje Tuzlak Mehmeda, te vještaka dr. Abida Hodžića, kao i vještačenje po vještaku finansijske struke u vezi sa isporukom robe i obavezama firme „Expo Trade“, a da se vještačenje povjeri nekom institutu. Navedene prijedloge Sud je odbio, nalazeći da su isti irelevantni u pogledu utvrđivanja odlučnih činjenica.

Apelaciono vijeće je izvršilo uvid i u dokaze, koji su izvedeni pred prvostepenim vijećem i koji su bili prihvaćeni od strane istog.

Dokazni postupak okončan je dana 10.7.2008. godine, pa je Vijeće nakon vijećanja i glasanja donijelo odluku kao u izreci, cijeneći sve provedene dokaze, kako pojedinačno tako i u međusobnoj povezanosti, te na osnovu istih nije moglo, van svake sumnje utvrditi, da je upravo optuženi odgovoran za krivično djelo koje mu se optužbom stavlja na teret.

Sud je nespornom našao činjenicu, a kako je to pravilno utvrđeno i prvostepenom presudom, da između pravnih lica „Expo Trade“ d.o.o. Kiseljak i „Codex Line“ d.o.o. Zenica nije bilo stvarnog prometa robe, nego je između ovih pravnih lica na osnovu fiktivno sačinjene dokumentacije prikazivan fiktivni promet robe (na način da se roba fiktivno prodaje firmi „Codex Line radi dalje prodaje) u ukupnoj vrijednosti od 183.540,00 KM, a sve kako bi se suprotno čl. 21., 24., 26. i 27. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga izbjeglo obračunavanje, prijavljivanje i plaćanje poreza na stvarni promet robe u istoj vrijednosti, a koja roba je prodana drugim kupcima i to kao roba namijenjena krajnjoj potrošnji, a na koji način jeste počinjeno krivično djelo porezne utaje iz člana 210. stav 1. KZ BiH.

Nesporno je takođe, da je optuženi Katavić Vlado osnivač i vlasnik pravnog lica „Expo Trade“ d.o.o Kiseljak sa sjedištem u Kiseljaku, a što proizilazi iz priložene materijalne dokumentacije.

Međutim, ono što je za drugostepeni Sud bilo sporno, i što je predstavljalo osnov za ukidanje prvostepene presude, jeste pitanje svojstva optuženog i njegove uloge u firmi u vrijeme izvršenja krivičnog djela koje mu se stavlja na teret. Naime, pravilno utvrđenje ove odlučne činjenice jeste od bitnog značaja za utvrđivanje krivične odgovornosti optuženog, te samim tim i njegove krivnje.

Sama činjenica da je optuženi osnivač i vlasnik navedene firme ne znači automatski da je i odgovorno lice, odnosno da je upravo on bio dužan obračunati i prijaviti obavljeni promet i platiti porez na promet koji je firma ostvarila, a što je i bio razlog ukidanja prvostepene presude, obzirom da nije bilo dokaza iz kojih bi nesumnjivo proizilazilo, da je optuženi, u firmi čiji je vlasnik, bio i lice ovlašteno za rukovođenje i zastupanje subjekta, ili pak, pošto su u inkriminisanom periodu direktori firme bili Miroslav Raguz i Ivan Katavić, bio taj koji je faktički upravljao njenim poslovima. Ko se smatra poreskim obveznikom, propisano je članom 8. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga, na koji se i optužnica poziva. U istoj odredbi se navodi da je obveznik poreza na promet proizvoda lice i građanin koji izvrši promet proizvoda u krajnjoj potrošnji, koji uvozi proizvode za sopstvenu potrošnju ili korištenje, na drugi način izvrši promet proizvoda itd. A kako je to propisano u članu 2. zakona, „lice“ je svako pravno lice i poduzetnik, a „građanin“ svaki pojedinac, stanovnik BiH.

U konkretnom slučaju, nesumnjivo je da je prodaja koja je izvršena (promet koji je tebao biti predmet obračuna, prijave i plaćanja poreza), obavljena u ime firme „Expo Trade“ d.o.o. Kiseljak, a ne Katavić Vlade kao fizičkog lica, te da je firma ta koja je ostvarila promet robe.

Navedena firma, kao društvo sa ograničenom odgovornošću, budući da je u smislu Zakona o privrednim društvima po svojoj prirodi društvo kapitala, „odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom“, pa samim tim ne znači da je lice koje je osnivač i vlasnik firme, automatski i poreski obveznik u pogledu prometa koji ostvari firma.

Poreski obveznik je u smislu člana 8. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga, pravno lice, a ono ima svoje organe-upravu(direktora) koji odgovara za zakonitost poslovanja i izvršenje zakonskih i drugih obaveza tog pravnog lica. Samim tim odgovornost pravnog lica ne isključuje odgovornost i fizičkog lica za radnje koje je to lice preduzelo u ime i za račun pravnog lica, ali je Tužilac morao dokazati da je obračunavanje i prijavljivanje prometa, te plaćanje poreza bilo u obavezi optuženog, odnosno da je lično on dao, ili naredio, ili dozvolio i sl. davanje lažnih podataka o činjenicama bitnim za utvrđenje iznosa poreske obveze u vezi sa prometom o kojem je riječ.

Međutim, za postojanje navedenog svojstva i odnosa optuženog prema firmi nije pružen niti jedan konkretan dokaz. Naprotiv, iz izvoda sudskog registra proizilazi da optuženi u inkriminisanom periodu nije bio lice ovlašteno za zastupanje i rukovođenje firmom, nego su to bila druga lica (Rješenja Kantonalnog suda u Novom Travniku o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar pravnog lica „Expo-Trade“ d.o.o. Kiseljak, broj U/I-285/04 od 20.05.2004. godine u kojem je, u Prilogu broj 6, kao direktor i lice ovlašteno za zastupanje subjekta, bez ograničenja ovlaštenja u okviru registrovanih djelatnosti, upisan Miroslav Raguz, te Rješenje Kantonalnog suda u Novom Travniku o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar broj U/I-371/05 od 24.06.2005. godine, u kojem je, u Prilogu broj 6, kao direktor i lice ovlašteno za zastupanje subjekta, bez ograničenja ovlaštenja u okviru registrovanih djelatnosti, upisan Ivan Katavić).

Sud je razmotrio i mogućnost da je optuženi u stvarnosti – faktički upravljao firmom, a da su druga lica samo formalno bila upisana u sudski registar pravnog lica kao direktori i lica ovlaštena za zastupanje subjekta, bez ograničenja ovlaštenja u okviru registrovanih djelatnosti, ali provedeni dokazi, kako materijalni, tako i iskazi svjedoka, to nisu potvrdili.

Naprotiv, svjedok Miroslav Raguz, koji je u inkriminisanom periodu vršio funkciju direktora firme, je bio jasan i veoma određen u toku svjedočenja kada je izjavio da nije dozvoljavao da mu se iko miješa u posao i da mu optuženi Katavić nije davao naloge u vezi sa poslovanjem firme, kao i da se ne sjeća da je optuženi išta ozbiljnije radio u firmi. Svjedok Miroslav Kapetanović, koji je u firmi „Expo Trade“ obavljao poslove fakturisanja robe, izjavio je da su mu šefovi bili po hijerarhiji- Miroslav Raguz, Ivan Katavić, te Zoran Cvijanović, a da optuženi jeste bio vlasnik firme, ali da se većinom bavio inozemnom trgovinom.

Na temelju iskaza ovih svjedoka, predloženih od strane Tužilaštva, na kojem je i bio teret dokazivanja, Sud nije mogao van svake razumne sumnje izvesti zaključak da je optuženi Katavić Vlado imao ni faktičku vlast, te sve eventualne pretpostavke i špekulacije, bez konkretnih dokaza, ne mogu predstavljati osnov za krivnju optuženog.

Imajući u vidu sve navedeno, naročito pomenuta Rješenja Kantonalnog suda u Novom Travniku o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar pravnog lica „Expo Trade“ d.o.o. Kiseljak, kao i iskaze svjedoka, te rukovodeći se temeljnim načelom ZKP BiH „in dubio pro reo“ po kome u slučaju „sumnje u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog“, ovo vijeće nalazi da nije dokazano da je optuženi Katavić Vlado počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret, zbog čega je, osnovom člana 284. tačka c) ZKP BiH, valjalo donijeti presudu kojom se optuženi oslobađa od optužbe.

Na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH, imajući u vidu navedenu odluku, Sud je u pogledu troškova odlučio da optuženog oslobodi plaćanja istih, tako da će troškovi krivičnog postupka pasti na teret budžetskih sredstava.

Zapisničar
Željka Marenić

Predsjednik Vijeća
Sudija
Dragomir Vukoje

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude nije dozvoljena žalba.